

Národní řešení energetické krize vs. volný pohyb zboží

Mantinely, které stanoví právo EU

Mantinely, které stanoví právo EU

Volný pohyb zboží

Státní podpora

Energetická solidarita

Nařízení Evropského
parlamentu a Rady (EU)
2017/1938 ze dne 25. října
2017 o opatřeních na zajištění
bezpečnosti dodávek zemního
plynu

Volný pohyb zboží

Primární právo EU (SFEU) vytváří základní právní rámec
VNITŘNÍHO TRHU.

Čl. 26 (2) SFEU: Vnitřní trh zahrnuje prostor bez
vnitřních hranic, v němž je zajištěn **volný pohyb zboží**,
osob, služeb a kapitálu v souladu s ustanoveními Smluv.

Volný pohyb zboží - Čl. 28 a násl. SFEU

ZÁKAZ MNOŽSTEVNÍCH OMEZENÍ MEZI ČLENSKÝMI STÁTY

Čl. 34

Množstevní omezení dovozu, jakož i veškerá opatření s
rovnocenným účinkem, jsou mezi členskými státy zakázána.

Čl. 35

Množstevní omezení vývozu, jakož i veškerá opatření s
rovnocenným účinkem, jsou mezi členskými státy zakázána.

Volný pohyb zboží - Výjimky

Článek 36

(bývalý článek 30 Smlouvy o ES)

Články 34 a 35 nevylučují zákazy nebo omezení dovozu, vývozu nebo tranzitu odůvodněné veřejnou mravností, **veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností**, ochranou zdraví a života lidí a zvířat, ochranou rostlin, ochranou národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví. Tyto zákazy nebo omezení však nesmějí sloužit jako prostředky svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy.

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu) ze dne 17. září 2020 ve věci C-648/18.

Hidroelectrica je společností založenou podle rumunského práva, jejíž činnost zahrnuje výrobu, přenos a distribuci elektřiny. Současně je držitelkou licence na výrobu a licence na dodávky elektřiny v Rumunsku, jakož i obchodní licence vydané MEKH - Regulační orgán v oblasti energetiky a veřejných služeb v Maďarsku.

HIDROELECTRICA

**MUNI
LAW**

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu) ze dne 17. září 2020 ve věci C-648/18.

Spor mezi ANRE (Regulační orgán v oblasti energetiky v Rumunsku) a **Hidroelectrica**, jehož předmětem byla sankce, kterou ANRE uložil společnosti Hidroelectrica z důvodu, že **společnost nenabídla na rumunském trhu s elektřinou veškerou dostupnou elektřinu a část této elektřiny vyvezla na maďarský trh.**

ANRE konstatoval, že za období od prosince 2014 do února 2015 Hidroelectrica uzavřela smlouvy o prodeji elektřiny přímo na maďarském elektronickém obchodním portálu provozovaném společností Tradition Financial Services Ltd, **ačkoliv byla povinna nabízet veškerou dostupnou elektřinu transparentním, veřejným, centralizovaným a nediskriminačním způsobem na rumunském centralizovaném trhu s elektřinou, tedy na platformách OPCOM SA, který je jediným organizátorem trhu s elektřinou v Rumunsku.**

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu) ze dne 17. září 2020 ve věci C-648/18.

Městský soud v Bukurešti:

„Výklad ANRE ohledně ustanovení zákona [...] o elektřině a zemním plynu, pokud jde o možnost výrobců vyvážet elektřinu“, zveřejněné dne 13. února 2015 na internetové stránce ANRE, uvádí, že **„veškerá dostupná elektřina musí být nabízena transparentním, veřejným, nediskriminačním a centralizovaným způsobem na platformách OPCOM“.**

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou

(25) **Bezpečnost dodávek energie je zásadním prvkem veřejné bezpečnosti, a nutně tedy souvisí s účinným fungováním vnitřního trhu s elektřinou a s integrací izolovaných trhů členských států s elektřinou. [...]**

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu) ze dne 17. září 2020 ve věci C-648/18.

Rumunské právo ukládá subjektům na energetické trhu povinnost nabídnout veškerou dostupnou elektřinu na platformách spravovaných domácím organizátorem určeným pro služby obchodování na vnitrostátním trhu s elektřinou.

**Může být uložení této povinnosti považováno za opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu?
Může být odůvodněno z hlediska článku 36 SFEU naléhavým požadavkem obecného zájmu?**

Rumunská vláda na jednání před SDEU upřesnila, že cílem tohoto zákona je chránit bezpečnost dodávek energie. Podle vlády má přímý vývoz elektřiny negativní dopady na dostupnost elektřiny na vnitrostátním trhu a na vývoj ceny elektřiny.

SDEU:

Národní úprava, která výrobcům zakazuje přímý vývoz elektřiny z Rumunska a upřednostňuje dodávky elektřiny na vnitrostátním trhu představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení ve smyslu článku 35 SFEU.

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu) ze dne 17. září 2020 ve věci C-648/18.

Rumunská úprava se sama o sobě nejeví jako nezpůsobilá k zajištění cíle zabezpečení dodávek elektřiny, **jelikož jejím cílem je zajistit, aby dostupná elektřina byla směřována především k vnitřní spotřebě.**

Generální advokát uvedl, že povinnost nabídnout veškerou dostupnou elektřinu na platformách pro obchodování řízených jediným organizátorem určeným pro služby obchodování na vnitrostátním trhu jakožto opatření, jehož cílem je zabránit negativnímu dopadu přímého vývozu na vývoj ceny elektřiny na vnitrostátním trhu, **překračuje meze toho, co je nezbytné k zajištění bezpečnosti dodávek elektřiny.**

Záruka dodávek elektřiny neznamena záruku dodávek elektřiny za nejlepší cenu.

Úvahy ryze hospodářské a obchodní povahy, z nichž vychází vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení, **nepadají pod důvody veřejné bezpečnosti ve smyslu článku 36 SFEU ani pod požadavky obecného zájmu**, které umožňují odůvodnit množstevní omezení vývozu nebo opatření s rovnocenným účinkem. **Pokud by takové úvahy mohly odůvodnit zákaz přímého vývozu elektřiny, byla by zpochybněna samotná zásada vnitřního trhu.**

Case 72/83. Judgment
of the Court of 10 July
1984. *Campus
Oil Limited and others v
Minister for Industry
and Energy and others*

- Ireland has no domestic supply of crude oil.
- **Whitegate refinery** was owned by 4 oil companies - Irish Shell, Esso Petroleum, Texaco International Trader and BP.
- In 1981 – the owners of the Whitegate refinery informed the Ministry that it was their intention that refining should cease permanently at the refinery.
- **Irish Gov could acquire the refinery or close it. It was determined to be in the interests of SoS, Gov acquired through the INPC the entire issued share capital of the Irish Refining Company Limited.**
- The 1982 Order imposed an obligation on all importers of oil products to purchase **from a state-owned oil refinery up to 35% of their requirements of petroleum products.**

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu) ze dne 17. září 2020 ve věci C-648/18.

Rumunská úprava se sama o sobě nejeví jako nezpůsobilá k zajištění cíle zabezpečení dodávek elektřiny, **jelikož jejím cílem je zajistit, aby dostupná elektřina byla směřována především k vnitřní spotřebě.**

Generální advokát uvedl, že povinnost nabídnout veškerou dostupnou elektřinu na platformách pro obchodování řízených jediným organizátorem určeným pro služby obchodování na vnitrostátním trhu jakožto opatření, jehož cílem je zabránit negativnímu dopadu přímého vývozu na vývoj ceny elektřiny na vnitrostátním trhu, **překračuje meze toho, co je nezbytné k zajištění bezpečnosti dodávek elektřiny.**

Záruka dodávek elektřiny neznamena záruku dodávek elektřiny za nejlepší cenu.

Úvahy ryze hospodářské a obchodní povahy, z nichž vychází vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení, **nepadají pod důvody veřejné bezpečnosti ve smyslu článku 36 SFEU ani pod požadavky obecného zájmu**, které umožňují odůvodnit množstevní omezení vývozu nebo opatření s rovnocenným účinkem. **Pokud by takové úvahy mohly odůvodnit zákaz přímého vývozu elektřiny, byla by zpochybněna samotná zásada vnitřního trhu.**

Case 72/83. Judgment of the Court of 10 July 1984. Campus Oil Limited and others v Minister for Industry and Energy and others

Must Article 30 of the EEC Treaty be interpreted as meaning that **national rules which require all importers to purchase a certain proportion of their requirements of petroleum products from a refinery situated in the national territory constitute a measure having equivalent effect to a quantitative restriction on imports?**

Yes.

Existing Community rules give a Member State whose supplies of petroleum products depend totally or almost totally on deliveries from other countries certain guarantees that deliveries from other Member States will be maintained in the event of a serious shortfall in proportions which match those of supplies to the market of the supplying State.

However, this does not mean that the Member State concerned has an unconditional assurance that supplies will in any event be maintained at least at a level sufficient to meet its minimum needs. In those circumstances, the possibility for a Member State to rely on Article 36 to justify appropriate complementary measures at national level cannot be excluded, even where there exist Community rules on the matter.

Petroleum products, because of their exceptional importance as an energy source in the modern economy, are of fundamental importance for a country's existence since not only its economy but above all its institutions, its essential public services and even the survival of its inhabitants depend upon them. An interruption of supplies of petroleum products, with the resultant dangers for the country's existence, could therefore seriously affect the public security that Article 36 allows States to protect.

Measures adopted on the basis of Article 36 can therefore be justified **only if they are such as to serve the interest which that article protects and if they do not restrict intra-Community trade more than is absolutely necessary.**

Case 72/83. Judgment of the Court of 10 July 1984. Campus Oil Limited and others v Minister for Industry and Energy and others

It may, therefore, be concluded that the presence of a refinery on the national territory, by reducing both of those types of risks, can effectively contribute to improving the security of supply of petroleum products to a State which does not have crude oil resources of its own.

In the present case, therefore, it is **necessary to consider whether the obligation placed on importers of petroleum products to purchase at prices determined on the basis of the costs incurred by the refinery in question is necessary**, albeit only temporarily, for the purpose of ensuring that enough of the refinery's production can be marketed so as to guarantee, in the interest of public security, a minimum supply of petroleum products to the State concerned in the event of a supply crisis.

The answer to the second question should therefore be that **a Member State which is totally or almost totally dependent on imports for its supplies of petroleum products may rely on grounds of public security within the meaning of Article 36 of the Treaty for the purpose of requiring importers to cover a certain proportion of their needs by purchases from a refinery situated in its territory at prices fixed by the competent minister on the basis of the costs incurred in the operation of that refinery, if the production of the refinery cannot be freely disposed of at competitive prices on the market concerned.**

The quantities of petroleum products covered by such a system **must not exceed the minimum supply requirement without which the public security of the State concerned would be affected or the level of production necessary to keep the refinery's production capacity available in the event of a crisis and to enable it to continue to refine at all times the crude oil for the supply of which the State concerned has entered into long-term contracts.**